N°. 3195 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 4 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 November.

Eene voorname klagt, in de laatste jaren dikwerf gehoord, betreft onze begrooting van uitgaven, die gezegd wordt telken jare zich uit te breiden. Het is maar al te waar, dat het cijfer ook onzer *gewone uitgaven* steeds klimt, en zulks boven het cijfer, dat door schulddelging is kunnen worden bespaard; middelerwijl door afschaffing van belastingen op de begrooting van *inkomsten* door aanzienlijke sommen de pen is gehaald.

Dat dit alles heeft kunnen plaats hebben getuigt van onzen finantiëelen voorspoed. Men kan dan ook niet nalaten te erkennen, dat die voorspoed sinds eenige jaren buitengewoon groot is geweest. Hij is vooral te danken aan de overvloedige *baten*, die onze oost-indische bezittingen hebben afgeworpen, en die jaarlijks millioenen meer opbrengen, dan waarop gerekend wordt. Naast die *baten* neemt ook eene niet zoo aanzienlijke, maar dan toch altijd belangrijke plaats in de opbrengst onzer binnenlandsche *middelen*. Ook deze is steeds in de vooruitgaande beweging en overtreft telken jare de al hooger en hooger opgevoerde ramingen.

Ongetwijfeld geeft dat stof tot dankbaarheid en bemoediging. Maar middelerwijl allen zich daarover verheugen, zijn er niet weinigen, wier aantal dagelijks toeneemt, die zich bij dien voorspoed verontrusten, omdat zij meenen dat daarop te veel wordt gerekend. Zij meenen dat ons finantieel beheer niet spaarzaam genoeg is en de *gewone* uitgaven uitzet meer dan de voorzigtigheid zulks toelaat.

Die grief bestaat sinds eenige jaren, en dagteekent van de Aprilbeweging.

De heer van Bosse was een zuinig minister van Finantiën. Het is zeker dat zijn voorzigtig beheer een goed gebruik heeft weten te maken van de gunstige omstandigheden, die toen zamenliepen, en door zijne spaarzaamheid millioenen op millioenen stapelden.

Maar er waren er destijds, die tegen deze zijne spaarzaamheid bezwaar hadden. Zij beweerden, dat bezuinigd werd op hetgeen onmisbaar was, en dat later juist deze bezuiniging zou leiden tot de verpligting om onze uitgaven zeer te verhoogen, ten einde te herstellen wat door inkrimping van uitgaven was verwaarloosd.

Toen derhalve het ministerie van bezuiniging viel, kwamen de lieden aan het roer, die de besparing te ver gedreven hadden geacht. De uitzetting der uitgaven nam derhalve spoedig een aanvang. Daarvan bleek de noodzakelijkheid voor het ministerie van marine, omdat onze vloot onderkomen was. Wij moeten daarbij evenwel aanstippen, dat onze vloot in verval is geraakt minder door de spaarzaamheid van den heer van Bosse, dan door een ondoelmatig beheer, en de vooringenomenheid der beide Kamers tegen de niet behoorlijk ingerigte administratie, die zonder welberekend plan te werk ging.

Dan, bij de vermeerdering der begrooting van *marine* bleef het niet. Ook *oorlog* werd uitgezet bijna tot 1½ millioen, en zulks als blijvende en telken jare terugkeerende verhooging. Zij werd intusschen slechts toegestaan om de *buitengewone* omstandigheden, waarin wij toen verkeerden. Maar de minister nam haar op als gewone behoefte, en blijft daarbij. Inmiddels zijn langzamerhand alle andere hoofdstukken van begrooting gerezen, met dit gevolg, dat de begrooting van uitgaven een cijfer van vermeerdering heeft bereikt, dat hooger is dan het cijfer door schulddelging bespaard.

Daarover verontrust men zich in de Kamer te meer, omdat de oost-indische baten, de voornaamste bron van onzen voorspoed, zeer wisselvallig zijn en aan groote teleurstellingen blootstellen.

Men heeft derhalve de quæstie met allen ernst besproken in de sektiën, zoo ter gelegenheid van de wijziging van de wet op het personeel, als bij de begrooting van uitgaven. Bij beide de gelegenheden is de klagt breedvoerig uiteengezet, waardoor de Regering in staat is gesteld om de zaak van hare zijde toe te lichten. Eene niet gemakkelijke taak. Zulks kan blijken, onder anderen, uit hetgeen in het *Voorloopig Verslag* daaromtrent staat opgeteekend. Men vindt daar meer beknoptelijk wat bij de wet tot wijziging der middelen, om te gemoet te komen aan de gemeentelijke finantiën, breedvoeriger is betoogd. Wij betwijfelen 't of de Regering in staat zal zijn de daar aangevoerde grieven te wederleggen.

Wij laten hier volgen wat in 't *Voorloopig Verslag* omtrent de *uitzetting* der *uitgaven* voorkomt. De quæstie is te belangrijk, om dat gedeelte van het stuk niet in zijn geheel onder de oogen onzer lezers te brengen.

Ziehier wat wij daar vinden:

»De indruk, dien het onderzoek der voorgedragene begrootingswetten heeft gemaakt, is bij vele leden niet gunstig geweest. Zij dragen, naar dit gevoelen, het bewijs, dat de kosten der huishouding van Staat hoe langer zoo meer toenemen, zonder dat wat in die toename onvermijdelijk is, wordt opgewogen door afsnijding van het overtollige, door bezuiniging en spaarzaamheid daar, waar die zonder benadeeling van eenig algemeen belang kunnen plaats hebben. Die gestadige uitzetting der staatsuitgaven, gepaard met andere verschijnselen, is, naar dit gevoelen, maar al te zeer geschikt om ernstige bezorgdheid voor de toekomst onzer geldmiddelen op te wekken. Zonder alles te willen herhalen, wat daaromtrent reeds bij de behandeling der aanhangige belastingwetten is te berde gebragt en in het Voorloopig Verslag over het regeringsvoorstel tot wijziging der gemeentewet opgeteekend is, meende men, om te doen zien dat voor die bezorgdheid werkelijk grond bestaat, op de volgende berekeningen te moeten wijzen.

»Het eindcijfer der thans voorgedragene Staatsbegrooting bedraagt *f* 73,325,537.74. Trekt men daarvan af wat voor de nationale schuld wordt gevorderd, dan blijft voor de voorziening in de gewone staatsbehoeften *f* 39,217,917.80 over. Dit laatste cijfer bedraagt *f* 765,600.35 meer dan hetgeen, hetzij bij de oorspronkelijke Staatsbegrooting, hetzij later bij suppletoire begrootingswetten, voor de dienst van 1857 is toegestaan. Nu reeds derhalve worden 7 à 8 tonnen gouds meer tot voorziening in de staatsbehoeften, buiten de nationale schuld, aangevraagd, dan voor het loopende jaar het geval is geweest. Maar die aanvrage zal ongetwijfeld later door suppletoire begrootingen worden vermeerderd. De Minister van Finantiën heeft in zijne aanspraak zelf aangekondigd, dat voor het entrepôt te Rotterdam en voor andere onderwerpen over 1858 uitgaven zullen worden gevorderd, welke nog niet in de voorgestelde begrootingen konden worden opgenomen. Waarschijnlijk heeft hij daarbij ook gedoeld op hetgeen voor de Maatschappij van Weldadigheid noodig kan zijn, die over 1857 een buitengewonen onderstand van *f* 182,000 genoten heeft. Stelt men het benoodigde voor het entrepôt te Rotterdam op *f* 100,000, dan zou, alleen met het oog op de twee opgenoemde behoeften, het geraamd bedrag van uitgaaf voor de gewone staatsdienst over 1858 tot op 39½ millioen moeten worden verhoogd. Maar daarbij zal het waarschijnlijk niet blijven. De justitiekosten zijn op de begrooting van het Departement van Justitie tot een veel te laag cijfer uitgetrokken. Als aan de uitvoering der wet op het lager onderwijs met ernst de hand wordt geslagen, zal de verhooging van *f* 75,000, die daarvoor op hoofdstuk V voorkomt, wel niet genoegzaam zijn. De begrooting van het Departement van Oorlog biedt eene schijnbare vermindering aan, maar, naar het zich laat aanzien, zullen de fourrages veel meer dan het berekende bedrag kosten en zal dus waarschijnlijk ook op die begrooting moeten worden teruggekomen. Voegt men dit alles bijeen, dan maakt men zich aan geene *overdrijving* schuldig door aan te nemen, dat de *geraamde* uitgaven voor 1858, buiten de staatsschuld, — verondersteld namelijk dat de wetgeving al de thans aangevraagde sommen toesta — door suppletoire begrootingen, tot *f* 39,600,000 zullen klimmen. Dit cijfer, men weet het, zal niet geheel worden uitgegeven. Indien de begrooting nagenoeg op dezelfde wijze wordt beheerd als zulks voor 1856 heeft plaats gehad, zullen daarop 5 à 6 tonnen gouds worden bespaard. Maar dan ook zal de uitkomst zijn, dat de *werkelijke* uitgaaf voor 1858, buiten de staatsschuld, meer dan 39 millioen bedragen zal.

»Past men nu op deze berekening de beschouwing toe, die in het Voorloopig Verslag over het regeringsvoorstel tot wijziging der gemeentewet is medegedeeld, wat is dan de slotsom? Dat de werkelijke uitgaaf voor 1858, buiten de staatsschuld, ten gevolge der trapsgewijze vermeerdering van jaar tot jaar, met weinig minder dan *zeven* millioen die voor 1850 zal overtreffen, en dat, als men de drie millioen daarbij in rekening brengt, die ten gevolge van krachtige schulddelging thans minder dan in 1850 aan renten der staatsschuld moet worden betaald, de toename van 's Rijks uitgaven in acht jaren toch nog altijd nabij de *vier* millioen zal bedragen.

»Geene evenredige vermeerdering van 's Rijks gewone vaste inkomsten — het is mede reeds aangemerkt — staat daartegenover. Die inkomsten bedroegen in ronde cijfers, na aftrek van de koloniale bijdragen, over 1850 59 millioen, over 1856 drie tonnen gouds minder. Over 1847 is tot nu toe de opbrengst der belastingen in 't oog vallend gunstig geweest. Het laat zich aanzien, dat de gewone vaste inkomsten over het loopende jaar de straks genoemde 59 millioen met verscheidene tonnen gouds zullen overtreffen. Alzoo zal reeds in dit jaar, niettegenstaande de afschaffing van het gemaal, de opbrengst der belastingen en der andere gewone inkomsten hooger zijn dan in 1850. Dat uitzigt zou bemoedigend wezen, zoo er niet tegenover stond, dat de Regering door de voorgestelde wijziging in de wet op het personeel 7 tonnen gouds aan de gewone vaste inkomsten van den Staat ontneemt. De Commissie van Rapporteurs moet er nog bijvoegen, dat sedert den aanvang van het onderzoek der begrootingswetten in de afdeelingen der Kamer het voorstel omtrent den accijns op het geslagt is ingekomen, 't welk, volgens de eigene berekening des Ministers van Finantiën, de strekking heeft om de gewone staatsinkomsten nog weder met *f* 293,160 te verminderen. Het blijft dus maar al te zeer waar, dat de Regering den weg van gestadige vermeerdering der staatsuitgaven bewandelt, zonder door evenredige toename der *gewone* staatsinkomsten daartoe in staat te worden gesteld. Alleen, en dit doet tot nu toe den achteruitgang onzer geldmiddelen niet in het oog vallen, vloeijen de koloniale baten in de laatste jaren zoo ruim, dat daardoor, in plaats van tekorten, zeer aanzienlijke jaarlijksche overschotten op iedere staatsrekening verkregen worden. Maar mogen wij op die baten zoo onvoorwaardelijk en toenemend steunen als thans geschiedt? Men verwijst ook omtrent dit punt naar het elders aangemerkte. Alleen meent men hier te moeten herinneren, dat de Minister van Finantiën wel bij herhaling in krachtige bewoordingen waarschuwt tegen het overschrijden der perken, die de wetgever zich zelven omtrent het toewijzen der koloniale baten tot dekking van gewone staatsuitgaven heeft gesteld, maar toch bij de tegenwoordige begrooting de toelage uit die baten voor herstel der marine met *f* 700.000 verhoogt, niettegenstaande het daarbij, zoo als men bij de behandeling van hoofdstuk VIII hoopte aan te toonen, veeleer eene bijzondere dan eene afloopende uitgave geldt. Men zou niets meer dan de eigene woorden des Ministers bezigen, wanneer men zoo iets het leggen van de eerste hand aan de slooping onzer finantiën noemde. In zekeren zin kan men zeggen, dat de tegenwoordige Staatsbegrooting het eerste voorbeeld oplevert van het putten uit de koloniale baten, niet voor 's Rijks dienst, maar tot voorziening in de behoeften van sommige gemeenten. Door het hooger opvoeren van de bijdrage uit de koloniën is het in het stelsel des Ministers alleen mogelijk geweest, op die begrooting een batig saldo te verkrijgen, groot genoeg om in het gemis van inkomsten, dat het gevolg zou zijn van de wijziging in de wet op het personeel, te voorzien. Dit is nog niet alles. De bij de Kamer aanhangige wetsontwerpen tot den aanleg van spoorwegen, tot de emancipatie der slaven in de West-Indische bezittingen en tot het verbinden van nieuwe geldsommen voor de verbetering van het Oost-Indische muntwezen — welke laatste geldsommen volgens sommigen niet twee, maar elf millioen bedragen — hebben de strekking om voor jaren achtereen van al hetgeen de koloniale baten meer opleveren dan het thans aangenomen cijfer van zestien millioen, eene bepaalde bestemming te geven. Indien al die regeringsontwerpen tot stand komen, zal dus niet meer dan tot nu toe een goed deel der koloniale baten tot

schulddelging worden besteed. De Minister van Finantiën heeft in zijne mededeeling van den 11den Mei jl. zelf verklaard, dat men in de eerstvolgende jaren niet op belangrijke vermindering van den rentelast door schulddelging rekenen moest. Maar zoo wordt dan ook het eenige middel grootendeels buiten werking gesteld, waardoor tot dusverre aan de gestadige vermeerdering der gewone staatsuitgaven is te gemoet gekomen.

»Wanneer men, met de begrootingen en staatsrekeningen in de hand, de oorzaken van die gestadige vermeerdering der staatsuitgaven nagaat, wordt men, volgens deze leden, bevestigd in het vooruitgezet gevoelen, dat, misschien ook ten gevolge van den finantiëelen voorspoed der laatste jaren, de lessen der spaarzaamheid bij de onderscheidene takken van algemeen bestuur al meer en meer uit het oog worden verloren. Men wil niet beweren, dat er geene afdoende redenen bestaan voor de verhooging der uitgaven bij sommige takken van het staatsbeheer. De instelling der telegraphie en de uitbreiding der brievenposterij vorderen b. v. aanzienlijke geldsommen, die vroeger op de Staatsbegrootingen niet voorkwamen. Maar tegenover zoodanige vermeerdering van uitgaven, die in het welbegrepen belang des Rijks plaats hebben, behoorde bezuiniging op andere posten over te staan, en daarvan ontdekt men nergens eenig spoor. Het reeds veel te groot getal ambtenaren bij de departementen van algemeen bestuur wordt nog gestadig vermeerderd; hetgeen noodwendig de daarvoor vereischte traktementen doet aangroeijen. Op de tegenwoordige Staatsbegrooting wordt bepaald voor de Departementen van Justitie, van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog verhooging voor de bezoldiging dier ambtenaren aangevraagd. Het Agentschap van het Departement van Finantiën te Amsterdam wordt in stand gehouden, niettegenstaande, zoo niet geheele afschaffing, dan toch aanmerkelijke inkrimping zeer mogelijk ware. Terwijl de nieuwe organisatie der regterlijke magt nog altijd niet tot stand is gebragt, en het zoo wenschelijk geweest ware in den tusschentijd het aantal regterlijke ambtenaren niet te vermeerderen, is de uitgaaf voor tractementen der regterlijke ambtenaren sedert 1853 met *f* 57,000 verhoogd. De voorbeelden zijn bij de verschillende departementen van algemeen bestuur niet zeldzaam, dat een begrootingsartikel het eene jaar uit den post voor onvoorziene behoeften wordt aangevuld, en dat het volgende jaar dat begrootingsartikel met het bedrag der aanvulling wordt verhoogd. Daarvan is dan gestadige verhooging niet slechts der gewone begrootingsartikelen, maar ook van de posten voor onvoorziene uitgaven het gevolg. Niets wijst duidelijker aan, dat men van regeringswege al meer en meer de vroeger gevolgde beginselen van zuinig beheer varen laat, dan de gestadige afname voor elk dienstjaar van de zoogenaamde restanten; dat is, met andere woorden, het weder in zwang komen van het stelsel van uitputting der begrootingen, waartegen alle deskundigen vóór 1848 steeds zoo zeer hebben geijverd, en waaraan men toen door de bepaling van art. 121 der Grondwet voor goed paal en perk meende gesteld te hebben. Dit punt wordt bij eene vergelijking van vroegere staatsrekeningen met de mededeelingen, door den minister van Finantiën in zijne aanspraak van den 24sten September jl. omtrent de uitkomsten van het dienstjaar 1856 gedaan, in het helderste licht gesteld. Volgens die mededeelingen is op de begrooting voor 1856 in 't geheel eene som van *f* 1,360,282.96½ bespaard. Van die besparing moet echter tot het maken der vergelijking het niet uitgegevene op hoofdstuk IX *A* worden afgetrokken, omdat er geene verdienste in ligt, de renten van schatkistbiljetten, die in de portefeuille blijven, niet uit te geven, of ten gevolge van amortisatie een minder bedrag aan renten van de gevestigde staatsschuld te betalen te hebben. Na die aftrekking blijft *f* 581,409.05½ als gezamenlijk bedrag der besparingen bij de onderscheidene departementen van algemeen bestuur over. Neemt men nu bijv. de Staatsrekening van 1851 ter hand, dan blijkt, dat over dat jaar de besparingen, na aftrek van hetgeen de nationale schuld betreft, *f* 1,550,277.64½ hebben bedragen, dat is nagenoeg een millioen meer dan in 1856.

»Verscheidene andere leden konden zich met de strekking der voorafgaande beschouwingen niet ten volle vereenigen. Zij erkenden, dat de staatsuitgaven trapsgewijze toenemen, maar meenden, dat men, om billijk te zijn, de onderscheidene daartoe zamenwerkende oorzaken niet uit het oog moest verliezen. Met de toenemende bevolking zijn in allerlei rigting de behoeften vermeerderd. Bij het staatsbeheer ondervindt men wat ieder huisvader dagelijks in zijnen kring kan opmerken, dat namelijk van jaar tot jaar de prijs van schier alle behoeften stijgt. Die huisvader moet zijne tering naar zijne nering zetten, maar de Staat is, als het welbegrepen belang van het algemeen wel behartigd zal worden, daartoe niet bij magte. Tot zekere hoogte heeft de Minister alleen te vragen, of eene uitgave werkelijk nuttig en onvermijdelijk is. Is hij van dat nut overtuigd, dan mag hij zich daarvan door de bedenking, dat zoo doende het eindcijfer der begrootingen weder zal klimmen, niet laten terughouden. Bijna op alle takken van bestuur oefent de gestadige verhooging der prijzen van alle behoeften invloed uit. De waterstaatswerken, die zulk een aanmerkelijk deel der begrooting van Binnenlandsche Zaken uitmaken, kosten, ten gevolge der duurte van alle bouwstoffen en benoodigdheden, oneindig meer dan in vroegere jaren. Men plagt te rekenen, dat de bouw en uitrusting van een oorlogsschip *f* 10,000 per kanon kostte; thans moet men daarvoor op zijn minst *f* 20,000 besteden. Onder de verhoogde uitgaven, die door de andere leden werden gewraakt, zijn dan toch werkelijk de zoodanige, welke men als onvermijdelijk beschouwen moet. Zoo heeft de wet van 26 Mei 1849 (*Staatsblad* nº. 21) tot inkrimping van het personeel der regtelijke magt niet gelukkig gewerkt, en is men wel genoodzaakt geweest, hier en daar de geregtshoven en regtbanken te versterken, omdat anders de dienst der justitie te zeer zou worden gestremd. Zoo de staatsuitgaven in de laatste jaren vermeerderd zijn, moet men de sporen van verbetering, die overal zijn op te merken, daartegen overstellen. Zelfs de gestadige vermeerdering van de opbrengst der meeste belastingen moet tot verhooging der begrooting van uitgaven leiden, omdat daardoor de kosten van inning toenemen. Naar het oordeel van sommigen dezer leden is men bij het Bewind nog veel te huiverig om voor nuttige doeleinden geld uit te geven. De algemeene rivierverbetering zou bijv. naar dit gevoelen betere vruchten dragen, indien zij met meer kracht dan tot nu toe voortgezet, en met name de vorming der nieuwe Merwede zooveel mogelijk bespoedigd wierd. Van de andere zijde werd geantwoord, dat men geenszins onvoorwaardelijk tegen het besteden van aanzienlijke geldsommen voor nuttige openbare werken, hetzij dan tot rivierverbetering, hetzij tot het vergemakkelijken der gemeenschap, ook door spoorwegen, gestemd is; maar dat, in verband met de vroeger medegedeelde beschouwingen, dergelijke buitengewone uitgaven bestreden moeten worden uit gelden, die reeds werkelijk in de schatkist voorhanden zijn, niet uit vermoedelijke baten, waaromtrent zoo ligt misrekening kan plaats hebben."

Laatstleden Zaturdag is te Cuylenburg overleden een voortreffelijk priester, bij de Katholieken in Nederland algemeen bekend, geacht en bemind. De eerwaarde pater M. Wolff, van de sociëteit Jezus, heeft in 79-jarigen leeftijd het tijdelijke met het eeuwige leven verwisseld. Geboren te Dickirch (provincie Luxemburg) wijdde hij zich, te midden van de verwoestingen der fransche revolutie, aan den priesterstand, om onder Gods zegen op te bouwen wat zij afbrak. Hij was een ijverig en voorbeeldig werkman in den wijngaard des Heeren. Zoodra was niet door de leiding der goddelijke voorzienigheid de verdienstelijke orde der Jezuïeten tot een nieuw leven geroepen, of pastoor Wolff bood zich aan om in de orde te worden opgenomen. Hij was alzoo een der eersten, die, na de herstelling der beroemde orde, in het noviciaat, te Dusselbergen bij Gent geopend, het kleed van den H. Ignatius aanvaardde. Hij telde toen 37 jaren, en heeft alzoo het voorregt gehad nog 42 jaren als religieus in de dienst des Heeren met onbegrensden ijver te arbeiden.

Het grootste gedeelte van dien leeftijd bragt hij door te Cuylenburg en te Nijmegen, waar hij zich, gelijk in de omstreken, onderscheidde door een onverpoosden arbeid, die de heilzaamste vruchten voortbragt.

Zijn leven was het leven van een missionaris, overal predikende, overal zondaren bekeerende, geboeid aan den stoel der barmhartigheid, waar hij het H. Sakrament van boetvaardigheid bediende. Ontelbaar zijn de gelukkigen, die hij van een zondig leven op het pad der deugd bragt.

Bij dien apostolischen arbeid vond hij nog den tijd om religieuse huizen te stichten, te Engelen en te Amersfoort, die hij door allerlei moeijelijkheden en tegenspoeden zag oprijzen en eindelijk zich vestigen.

Hij was een ijveraar voor Gods huis, en had het voor hem onuitsprekelijk geluk de eerste retraite te leiden, die te Velp in N.-Brabant aan den klerus gegeven werd, en die in later tijd zooveel zegening heeft voortgebragt.

Pater Wolff had een schrander hoofd en was zeer oorspronkelijk. Aan zijne studiën had veel ontbroken. Hij was immers gevormd onder de stormen der fransche revolutie. Maar hij heeft geen dag laten voorbijgaan zonder zich door de studie al meer en meer te bekwamen. Hij heeft onder zijne drukke bezigheden onbegrijpelijk veel gelezen en hield van al wat hij las aanteekening.

Men moet in hem bewonderen, behalve zijn ijver, die onbeperkt was, den beminnelijken en kinderlijken eenvoud van zijn geloof, zijn geest des gebeds, want hij bad onophoudelijk, — zijn onbepaald vertrouwen in de goddelijke voorzienigheid en zijne groote godsvrucht voor de H. Maagd Maria. Maria had hij voor zijne Moeder aangenomen en hij achtte zich haar zoon. Het is in die liefde tot de Moeder des Heeren, dat hij die liefde putte voor de jeugd, die hem met der daad had doen worden een kindervriend.

Hij stierf, gelijk hij had geleefd, in het volste vertrouwen op Gods barmhartigheid, naar zijn verlangen, en waarom hij jaren lang had gebeden, op een Zaturdag. Heden wordt zijn stoffelijk overschot ter aarde besteld. Wij bevelen zijne ziel in de gebeden van de velen, die hem gekend en gewaardeerd hebben.

Onder de rubriek *Korrespondentie* lezen wij het volgende in het *Handelsblad*:

»De redaktie, ofschoon het afkeurende oordeel van *den opmerkzamen lezer van het ongeval aan het schip Twenthe overkomen*, over de menigvuldige blijken van sympathie en belangstelling aan de 22 Maleijers in den loop van het strafgeding en daarna bewezen, deelende, meent echter zijne opmerkingen niet te kunnen opnemen, omdat daarin het tegenovergestelde uiterste niet kan miskend worden."

Het doet ons genoegen dat er eindelijk zich een stem poogt hoorbaar te maken tegen de wijze, waarop de Maleijers van de *Twenthe* worden toegejuicht en verheerlijkt, als hadden zij een eervol heldenfeit verrigt. Ons bedunkens had de regtbank, welke over hun schuld of onschuld uitspraak had te doen, het vonnis waarlijk niet te zwaar gemaakt, en behoeft aan de veroordeelden en vrijgesprokenen niet van wege het publiek blijken van huldebetoon bewezen te worden als vergoeding voor de aan de eersten opgelegde straf. Hoe men de zaak ook bezie, de Maleijers zijn misdadigers, en al is het dat er vele omstandigheden bestaan, welke het door hen gepleegd vergrijp kunnen verklaren en misschien eenigsins verschoonen — die omstandigheden zijn door het provinciale Hof in zeer ruime aanmerking genomen. Zooals wij reeds medegedeeld hebben, vertrekken de Maleijers eerstdaags naar hun geboorteland. Het komt ons voor dat als hun gezinnen en vrienden naar de ondervonden reisontmoetingen vragen, de Maleijers van de *Twenthe* op de volgende of dergelijke wijze — welke waarlijk niet medewerken zal om den inboorlingen van onze overzeesche bezittingen veel ontzag voor de Europeanen in te boezemen — hun indrukken zullen mededeelen:

»Wij hebben een reis gedaan met een schip. De opgedischte kost was niet naar onzen zin. Toen zijn wij kwaad geworden. Wij hebben beproefd de blanken te vermoorden en hebben de bevelvoerder verscheidene messteken toegebragt. Daarna hebben wij het schip in brand gestoken en zijn in een boot ontvlugt. Men heeft ons echter gevangen genomen en naar Holland overgevoerd. Daar werden wij met gejuich ingehaald. Men gaf ons allerlei versnaperingen en kwam ons in de gevangenis de hand drukken. Na korten tijd liet men ons vrij, en gaf ieder van ons een zilveren horologie en een kist met goederen ten geschenke. Dat Holland is eerst een pleizierig land!"

De kamer van koophandel en fabrieken te Almelo heeft zich bij rekwest gewend tot den minister van Binnenl. Zaken, waarin zij de redenen aanvoert, die zij in het belang der stad Almelo niet alleen, niet voornamelijk zelfs, maar ook in dat van geheel Friesland, Drenthe en Overijsel meent te mogen doen gelden tegen het gevoelen der regering in de memorie van toelichting van L. A. der wetsontwerpen tot bevordering van den aanleg van spoorwegen geuit, dat een spoorweg van Raalte over Almelo naar de hanoversche grenzen in de rigting van Rheine, *hoezeer nuttig, echter niet volstrekt noodzakelijk* zoude zijn. De adressante drukt aan het einde van haar verzoekschrift de hoop uit, dat Zr. Ms. regering alsnog op hare meening zal terugkomen en Almelo zal opnemen onder de plaatsen, welker verbinding door spoorwegen eene zaak is van volstrekte noodzakelijkheid. (*Handelsbl.*)

De *Staats-Courant* van heden bevat het besluit, waarbij de gemeente Amersfoort wordt aangewezen als losplaats voor steenkolen, bij invoer langs rivieren en kanalen; en een ander tot opheffing der Kamer van koophandel en fabrieken te Goes.

Eergisteren namiddag ten 1½ ure arriveerde te Amsterdam per Rijnspoorweg H. M. de Koningin-moeder komende van Soestdijk. H. M. heeft per hollandschen spoorweg de reis naar 's Hage voortgezet.

CREDIET-VEREENIGING. — *Maandelijksche balans, opgemaakt ultimo Aug.* 1857. 905 leden, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van *f* 4,516,975.

Credit.

In portefeuille	*f* 382,287.32	
Diverse debiteuren . . .	» 231,426.56½	
Cassa	» 3,957.39	
		f 617,671.27½

Debet.

Gedane stortingen. . .	*f* 451,697.50	
Diverse crediteuren . .	» 102,826.88	
Reserve-Fonds	» 16,327.02	
Balans	» 46,819.87½	
		» 617,671.27½
In disconto genomen .	*f* 1,004,841.80½	
» » gegeven . .	» 903,022.78	

De Voorzitter van Commissarissen,
J. HEEMSKERK, Az.

De Directie,
BERG.
P. N. MULLER.

Z. M. heeft F. X. Vinken, op zijn verzoek, eervol ontslagen als burg. der gem. Bocholtz, en in deszelfs plaats benoemd G. J. Dentz; goedgekeurd de benoemingen van J. L. van Buma, tot sekret. van Polsbroek, en C. J. Baars, tot sekret. van Arnemuiden; aan G. L. T. Becker den rang verleend van kommies bij het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz.

's GHAVENHAGE, 2 Nov. Heden namiddag ten 2 ure heeft er eene vergadering van den raad van ministers plaats gehad.

— Morgen zullen de leden van het Groot St. Hubert zich op de goederen van Z. K. H. Prins Frederik vereenigen, alwaar hun een dejeuner zal worden aangeboden. Des namiddags zullen zij zich in het hotel de l'Europe aan een vriendschappelijken maaltijd vereenigen.

— De baron von Linsingen, minister-rezident van Z. M. den Koning van Hannover bij het Ned. Hof, is heden morgen van zijne buitenlandsche reis in de hofstad teruggekeerd.

— De minister van Oorlog heeft ter kennis van het algemeen gebragt, dat eene lijst van de gedrukte, zoowel buitenlandsche als binnenlandsche kaarten, voorhanden in het archief der genie van het ministerie van Oorlog, is gedrukt, en dat daarvan, op aanvrage bij voormeld ministerie, exemplaren verkrijgbaar zijn.

— De minister van Finantiën heeft bekend gemaakt, dat de verzameling der statistieke tabellen van den handel en de scheepvaart van het koningrijk over 1856, voor het publiek verkrijgbaar is gesteld bij de Gebrs. Giunta d'Albani, boekdrukkers alhier.

LAREN, 31 Okt. Heden morgen cirka 4 ure is er een hevige brand uitgebarsten in eene weverij alhier, waardoor de naastaangelegen boerderij met al het vee eene prooi der vlammen is geworden. De oorzaak van den brand wordt toegeschreven aan eene kat, die, te nabij het vuur gekomen, zich de haren brandde, en aldus met brandend haar in angst in het werk of pluis geloopen is. Alleen de menschen en de paarden zijn gered. (*Amst. Cour.*)

ALKMAAR, 1 Nov. Ter kaasmarkt van den 30e Okt. waren aangevoerd 435 stapels kaas, wegende te zamen 93043 Ned ℔. De prijs was voor kleine *f* 26.50, kommissie *f* 30.50, middelbare *f* 31 per 50 Ned. ℔.

KOEVORDEN, 1 Nov. Gisteren, bij afwezigheid eener moeder te Dalen, greep een zwijn haar ruim tweejarig kind tusschen de tanden, bragt het onderscheidene wonden in het aangezigt, beenen en armen toe, en zonder spoedige redding zou het voorzeker verscheurd zijn geworden.

MOERDIJK, 30 Okt. Eergisteren arriveerden hier een viertal geneesheeren uit Breda, om de omstandigheden, waardoor iemand onlangs de arm verbrijzelde, in loco op te nemen, benevens om den ongelukkige te verplegen.

Naar men wil, zou een chirurgijn in deze streek, die bij het ongeluk aanstonds geroepen was, bepaald geweigerd hebben, hulp te willen verleenen, indien hij niet vooraf eene schriftelijke verklaring ontving, dat deze kosten, alsmede een oude schuld van de direktie van den spoorweg, zouden worden verstrekt.

Hij was onmenschelijk genoeg, zijn hulp te blijven weigeren, toen aan deze voorwaarden niet aanstonds kon worden voldaan. (*Hand. en Eff. bl.*)

ZUTPHEN, 30 Okt. Na een verblijf van acht dagen is heden de bekende redemptorist, pater Bernard, van hier vertrokken; zijne predikatiën hebben een buitengewonen toeloop gehad. Het kerkgebouw kon de hoorders, van wijd en zijd toegestroomd, op verre na niet bevatten. (*Amst. Ct.*)

VLISSINGEN, 31 Okt. De in vrijheid gestelde Maleijers, betrokken geweest zijnde in de beruchte zaak van het koopvaardijschip *Twenthe*, kapt. Coopmans, zijn heden, per stoomboot *Stad Vlissingen*, van Rotterdam aangekomen en oogenblikkelijk overgegaan aan boord van de zeilree liggende rijksschepen *Soembing* en *Cachelot*, om naar hun vaderland terug te worden gebragt. Deze bodems en de schooner *Macassar* zullen morgen bij het aanbreken van den dag en bij gunstigen wind van deze reede naar Java stevenen.

— Tot groote vreugde zijner betrekkingen keerde hier terug de sedert eenigen tijd dood gewaande loods Dierendonk van de hamburgsche stoomboot *de Comeet*; na twee dagen en een nacht op eene plank gedobberd te hebben, kwam hij eindelijk te Texel aan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 November. In het *Journal de Bruxelles* vindt men een korrespondentie uit Rome, waaruit blijkt, dat de zaak der theologische fakulteiten in Frankrijk, welke gedurende eene eeuw hangende is geweest, eindelijk is ten einde gebragt. Het is bekend dat Keizer Napoleon I in Frankrijk, theologische fakulteiten had ingesteld, die tot het uitgebreid stelsel van onderwijs behoorden, 'twelk onder den naam van universiteit geheel het keizerrijk omvatte. Maar die instelling der fakulteiten was nooit door de Kerk erkend; zoodat de graden welke die scholen gaven, evenmin waarde hadden als de ambtsverrigtingen van een bisschop of priester, die door een burgerlijk goevernement wordt aangesteld.

De fakulteiten werden eenvoudig door de Kerk toegelaten; geen bisschop van eenigen naam heeft ze aangemoedigd. Ook het programma, den professoren voorgeschreven, liet te wenschen over. 't Was voor het verstandigste deel der fransche natie een nietig voordeel professor aan een dier fakulteiten te zijn of den kursus er van gevolgd te hebben.

Sinds lang hadden het goevernement en de bisschoppen van Frankrijk dien toestand in overweging genomen. De twee laatste aartsbisschoppen hebben loffelijke pogingen aangewend, om datgene te verbeteren, wat noodzakelijk was, ten einde den klerus van dat openbaar hooger onderwijs te doen genieten.

Eindelijk heeft men meer erlangt dan men immer onder de restauratie en het Julij-goevernement had mogen verwachten.

Naar men verneemt zal de Bulle, die spoedig zal worden uitgevaardigd, en waarbij de fakulteiten de kanonieke instelling zullen erlangen, de volgende punten bevatten:

1°. De verschillende dioceezen of kerkelijke provinciën van Frankrijk zullen groepen vormen, waarvan iedere haar theologische fakulteit zal hebben.

2°. De fakulteiten zullen geheel van de fransche universiteit zijn afgezonderd en tegenover het goevernement eene ware onafhankelijkheid genieten.

3°. De benoeming en de afzetting der professoren zal overgelaten zijn aan de Bisschoppen der dioceezen, welke tot die groepen behooren.

4°. Het is den Paus overgelaten den eersten waardigheidsbekleeder van het professorale ligchaam van iedere fakulteit te bevestigen.

Dit zijn de voornaamste grondslagen, waarop de theologische fakulteiten zullen steunen. Zooals men ziet zijn er aan de Bisschoppen groote koncessiën verleend, terwijl den Paus een regt is gegeven, 't welk hij niet bezit over die universiteiten, welke zich het meest op hare innige vereeniging met Rome beroemen.

Zij die deze zaak met oplettendheid hebben nagegaan, vreesden eenigen tijd, dat het fransche goevernement aan de pauselijke Bulle organieke artikelen zou toevoegen, die alles zouden bedorven hebben. Die vrees is verdwenen. Er zal niet worden voorgeschreven, dat men de vier punten der vergadering van 1682 moet onderwijzen. Aan de bisschoppen zal de volkomen vrijheid worden gegeven om het onderwijs-programma op te stellen, er een waakzaam oog op te houden, kortom, om de zaken als in hunne seminariën te regelen.

— De bladen zijn allen opgevuld met lofredenen en levensbeschrijvingen van generaal Cavaignac. Men heeft opgemerkt, dat de Regering hem heeft doen begraven, met de eerbewijzen verschuldigd aan een luitenant-generaal in aktieve dienst.

ENGELAND.

LONDEN, 1 November. Ziehier nog eenige uittreksels van indische brieven en bladen op de laatste gebeurtenissen betrekking hebbende:

Dagorder van generaal Wilson, voor het stormloopen op Delhi:

»De generaal Wilson heeft ter naauwernood van noode aan de troepen de wreede moorden in herinnering te brengen op de personen hunner officieren, kameraden, vrouwen en kinderen uitgeoefend, dan om hen aan te sporen met moed den strijd te strijden, welke gaat beginnen. Aan de oproerlingen moet geen genade worden geschonken. Terzelfdertijd en in het belang der menschelijkheid en der eer van het land, waartoe hij behoort, doet de generaal een beroep op de gevoelens zijner soldaten opdat zij de vrouwen en kinderen sparen die zij mogten aantreffen.

»De plundering in massa zal niet worden veroorloofd, daar buit-agenten benoemd zijn voor de verdeeling en den verkoop der te nemen voorwerpen, wier waarde naar billijkheid verdeeld zal worden tusschen de betrokken soldaten, volgens de voor deze zaak bepaalde regelen. Ieder, die overtuigd is, genomen voorwerpen te hebben verborgen, zal verpligt zijn ze terug te geven en daardoor zijn aanspraak op de algemeene verdeeling verliezen. Hij zal voorts aan den provoost worden overgeleverd en onverwijld worden gestraft."

Uit Delhi wordt aan de *Bombay Times*, dato 2 September, geschreven:

»Het drama loopt ten einde; de muiters begrijpen het en bij gevolg hebben zij een agent met witte vlag de stad doen verlaten, met aanbod van alle moordenaars over te leveren. Ziehier wat het antwoord is geweest: »De engelsche Regering zal noch met moordenaars, noch met muiters, noch met opstandelingen in onderhandeling treden. Alle muiters, die ten tweede male dergelijke voorstellen komen doen, zullen worden opgehangen. Alle latere onderhandelingen zullen door den caadi plaats hebben."

Een brief uit Agra van 22 Augustus, door de *Evening Star* medegedeeld, behelst het volgende:

»Onze lieden hebben als wilden gevochten, zonder iemand te sparen en schreeuwde: »denkt aan onze vrouwen te Cawnpoor!" Zij hebben alles, zonder medelijden met geweerschoten en kolfslagen gedood. Na al de mannen, welke zij ontmoetten te hebben gedood, hebben deze soldaten, — het is met leedwezen dat ik het zeg, — alles gedaan wat maar al te dikwijls de troepen doen, die een stad stormenderhand veroveren. De vrouwen zijn hun slagtoffers geworden, en het is den officieren onmogelijk geweest hun manschappen te wederhouden, alvorens het dorp aan de vlammen was prijs gegeven."

Een proklamatie van generaal Outram zegt het volgende:

»Ik heb met gevoelens van afschuw en verontwaardiging de door het hof van onderzoek aangewezen feiten vernomen. Er blijkt daar maar al te duidelijk uit dat europeesche soldaten hunne handen hebben bevlekt met het bloed van weerlooze mannen, welke de wapens hadden nedergelegd uit onderwerping aan de bevelen van het britsche goevernement en zich aldus op de goede trouw van dat goevernement verlieten, welks goede naam gevaar loopt door het plegen van lafhartige moorden."

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 31 Okt. De Koning heeft eergisteren voor het eerst na zijne ziekte zich buiten het paleis begeven en in gezelschap der Koningin eene kleine wandeling gedaan op het terras van Sans-Souci. Die wandeling heeft de Koning ook gisteren gedaan.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 Nov. De ministers hebben Zaturdag middag hun ontslag dan Koning aangeboden, die gezegd heeft dat hij de zaak in bedenking zou houden. De heer Henry de Brouckère is daarna des Zondags op het kasteel van Laken ontboden en door den Koning ontvangen.

Volgens een algemeen heerschende meening zou het mogelijk wezen, dat het tegenwoordig ministerie evenwel voor de kamers verscheen, doch altijd als aftredend kabinet. De korte tijd, die nog verloopen moet vóór de bijeenkomst van het Parlement, de moeijelijkheid om binnen acht dagen een ander bewind te vormen, zouden worden ingeroepen om dezen maatregel van overgang te verklaren. Dit ten minste wordt duidelijk genoeg gezegd in de *Emancipation* van heden, die het volgende bevat:

»De brief, door den minister van Binnenlandsche Zaken aan de leden der beide Kamers gerigt, was, hoewel geanti-dateerd sedert acht dagen onderteekend, dat is vóór het aanbieden van het miniteriëel ontslag. Het zou dus verkeerdelijk zijn hieruit te besluiten, dat deze brief aan den Koning de wetgevende vergadering openen zal. Het is zeer waarschijnlijk dat dit jaar geen troonrede gehouden zal worden, want de zamenstelling van het nieuwe ministerie voor den 10 November, den dag waarop het Parlement moet geopend worden, is minst genomen moeijelijk."

Zoo men derhalve de *Emancipation* gelooven mag, zou de aanstaande zitting worden geopend zonder troonrede, hetgeen een bewijs te meer is ten gunste der boven uitgesproken meening.

— Uit Antwerpen wordt gemeld, dat een werkman, met name Mertens, heden morgen ongedeerd uit de puinhoopen van het ingestorte gedeelte des entrepots te voorschijn is gehaald. Deze wonderdadig geredde persoon was gedurende vier dagen opgesloten in eene soort van kelder, welke hecht genoeg was, om tegen de instorting bestand te zijn. Het wegruimen van het puin wordt ijverig voortgezet.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 November.

GETROUWD (29 Okt.): H. A. Gunters met C. A. Haksteen.

BEVALLEN (30 Okt.): M. Heydanus, geb. Jäger, Z. — S. Neville Hart, geb. Castle, D.

OVERLEDEN (28 Okt.): C. M. H. Böhle, 54 j. — W. Dekker, 78 j. — (29 Okt.): A. Valk, geb. Leydeckers, 58 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 54½p; Obligatiën 4½ pc. 96⅝g; Spanje 1¼ pc. 24⅝; Binneel. 3 pc. 37⅛g; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 76¾p; id. Nationale 78.

PARIJS, 2 Nov. Fransche 4½ pc. 90.75; 3 pc. 67.—; 1¼ pc. Spanje 25¼; 3 pc. id. 37¾; Fr. O. Sp. 675; Rom. Leen. 88.

LONDEN, 2 Nov. Consols op tijd 89⅞; Spanje buitenl. 1¼ pc. 23⅝; Rusl. 5 pc. 105; id. 4½ pc. 96½; Holl. 4 pc. 97½; id. 2½ pc. 63⅝; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 76; Gren. uitg. 6; id. werk. 18; Mexiko 3 pc. 19¼; Portugal 3 pc. 43; Ecuador 13¾; Venezuela 60; Wissel op Amst. 11.19¾; Hamburg 13.09½.

WEENEN, 2 Nov. Met. 5 pc. 81½; Nationale 82⅞; Bank-Aktiën 967; Credit Anst. 203½; Noord-Bahn akt. 173½; O.-Fr. Spoorw. akt. 278½; Saltzb. 100¼; Lomb. Venetiaans. 91½; Wissel op Londen 10.15; Goud 9¼; Zilver 6¼.

BERLIJN, 2 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99½; 5 pc. Rusland 103½; Diskonto 6½.

HAMBURG, 2 Nov. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. 24;

Rusl. 5 pc. 99¼; 4½ pc. 92¾; 3 pc. Mexikanen 6⅜; Vereins-bank 99½; Noord-Duits. bank 90¼; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—; Diskonto 8½.

FRANKFORT, 2 Nov. 5 pc. Met. 75⅝; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25¼, id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 117¾; Parijs —; Weenen 112½; Amsterdam —; Diskonto 6.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 54⅞	Livorno	2/m.	*f* 38¼
»	zigt	» 55½	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 54½	Petersburg	»	» 1 68
»	zigt	» 55⅛	Weenen	6/w.	» 33
Madrid	3/m.	» 236	Augsburg	»	» 33 7/16
Cadix	»	» 238	Frankfort	»	» 98⅝
Seville	»	» 235	Hamburg	2/m.	» 33 11/16
Bilbao	»	» 235	»	zigt	» 35 7/16
Lissabon	»	» 40⅞	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40⅝	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		»

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		31 OKT. 4½ u.	2 NOV. 4½ u.		geb.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			»	
Nederl. Bank	4 »	175	175	»	
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62½	62⅝	a 62½	62 7/16
Dito Dito	3 »	74⅞	74⅝	» 74¾	74⅝
Dito Dito	4 »	95⅝	95 11/16	» 95 13/16	95¾
Amortis. Syndik.	3½ »		89	»	
Aand. Handel-Maatsch.	4½ »	144¾	144⅞	» 145	145
dito Contant	4½ »	144⅝		»	
Oost-Ind. Leening	4 »			»	
Aand. Holl. Spoorweg.				»	
Leening idem	4½ pCt.			»	
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »			»	
Maatschappij van Weld.	4 »			»	
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ »			»	
Dito bij *Rothschild*	2½ »		50¾	»	
Frankrijk, Certifikaten	3 »			»	
Spanje, Obligatiën	1¼ »	25 1/16	25 1/16	» 25 3/16	25 5/16
Dito	3 »	41⅜	41 1/16	» 41⅛	41 1/16
Dito Binnenl.	3 »	36 11/16	36⅝	» 36 11/16	36 11/16
Amortisable Schuld				»	
Bewijzen Coupon				»	
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	43¾	43 11/16	» 43 13/16	43⅞
Dito 1856	3 »	43⅜	43 5/16	» 43¼	
Dito Uitgestelde				»	
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	103	103	» 103⅛	103⅛
Dito bij idem 1828/1829	5 »	101⅞	101⅞	»	
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	91¾	91¾	» 91⅞	
Dito bij idem 1840	4 »	83¾	84½	» 84¾	
Dito bij *Stieglitz*	4 »		84	» 84½	
Dito Nieuwe	4 »			»	
Dito 5de Serie	5 »	96½	96½	»	
Dito 1855, 6de Serie	5 »	98 1/16	98⅛	» 98⅛	98⅛
Dito adm. te Hamburg	5 »			»	
Dito dito te Londen	5 »			»	
Dito dito dito	4½ »	94⅛		»	
Inschrijving in Assignat.	6 »			»	
Certifikaten van dito	6 »	64	64⅛	»	
Spoorweg Aandeelen	5 »		73	»	
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	152½		»	
Obligatiën	4 pCt.	77⅞	77¾	» 78⅛	78⅛
Pruissen, Obligatiën	4½ »			»	
Aandeelen 1854	3½ »			»	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				»	
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 »			»	
Dito dito	4 »			»	
Dito Metalliek	5 »	72¼	72 5/16	» 72½	72½
Dito Rente Amsterdam	5 »	84	84	» 84½	84½
Dito Nationale 1854	5 »	73 13/16	74	» 74¼	74 5/16
Dito dito	2½ »	37 9/16	37 9/16	» 37¾	37 11/16
Weener Bank-Aktiën	*f*		1086	a 1090	
Dito Aand. fl. 250, 1839	»			»	
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.	308	308	» 310	
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 »			»	
Dito bij *Rothschild*	5 »	102½		»	
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 »			»	
Dito	3 »			»	
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 »		97¼	»	
Dito 1839 van £ 100	5 »			»	
Dito 1843 » £ 100	5 »			»	
Dito 1852	4½ »			»	
Sardinië	5 »			»	
Peru, Geldl. 1854	4½ »	72⅞		»	
Dito te Parijs				»	
Ecuador, Oblig. 1855	1 »	13¼	13 5/16	» 13¾	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ »	27⅜	27 5/16	» 27½	
Dito Uitgestelde	2 »	11	10⅞	»	
Grenada, Obligatiën	3½ »	17 5/16	17⅛	» 17¼	17¼
Dito Uitgestelde			5 5/16	»	
Mexiko dito	3 »	18¼	17⅞	» 18 1/16	18
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A *f* 700			700	»	
Dito dito	» B »			»	
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			»	
Amerik. Bank-Aktiën				»	
Illinois Spoorweg-Aandeelen		95	92	»	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	79½	78	» 78⅝	78⅝
Louisiana	5 »		98½	»	
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 »		8¼	»	

Prost 42, ½.

Bij levendigen handel waren binnen- en buitenlandsche Fondsen prijshoudend, oostenrijksche op nieuw aangeboden, Illinois werden door winst-realisatie tot verlaagde koers aan-[illegible]

[illegible] van het *Geld:* Beleening 6 pCt., Prolongatie 6 pCt., Disconto [illegible] pCt.

NIEUWSTIJDINGEN BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, [illegible], GELDLEENINGEN, ENZ.

Van Vloten en de Gijselaar c. s., hoofd-direkteuren van een administratie-kantoor op Russische Fondsen, hebben bekend gemaakt, dat van heden af, ten kantore van de Associatie-Cassa, zullen worden betaald de coupons der door dezelve administratie uitgegeven certifikaten, verschenen geweest 1 Julij 1857; en wel: de coupons der certifikaten 6 pCt. in assignaten, met *f* 15,69, en idem 6 pCt. in zilver, met *f* 27,45.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 31 Okt. Almquist, Beatrice, Bassein. - Gjersen, Falken, en Erichsen, Elmik, beide Odessa.

HELVOET, 31 Okt. Galt, Leila, Baltimore. - Stafford, Hero, New-York. — 1 Nov. Jones, Twee Anthony's, Akyab, l. v. Brouwershaven.

SURINAME, 22 Sept. Van 't Hof, Martina Adriana, en Hoekstra, Stad Stavoren, beide Amst. — 24 Sept. Hubert, Texel, Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 2 Nov. Haverbult, Stad Assen, Batavia.; Stapert, Elisabeth Johanna, en Brandts, Stad Haarlem, beide Suriname - Dekker, Komeet, Curaçao.

HELVOET, 1 Nov. Hooghoudt, Hillechina, Palermo.

BROUWERSHAVEN, 1 Nov. Florijn, Louisa Prinses der Nederlanden, Batavia.

SURINAME, 23 Sept. Jager, Handel, Amst. — 30 Sept. Lange, Rijnbrandt, Amst. — 2 Okt. Duinker, Triton, Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 3 November, in lading naar:

Mannheim.	C. Neff, Ocean.
Dusseldorp.	J. Scholten, Hoop op Zegen.
Weesel.	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Maintz.	F. Leydecker, Maintz N°. 2.
Keulen.	Th. Wemmers, Cöln. N°. 7.
Ludwigh. en Manheim.	N. Schneckenberger, der Rhein.
Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Wilhelmina.
Wesel.	F. Beijer, Wilhelmina.

AMSTERDAM, 2 November, vertrokken naar:

Duisburg.	H. van Stockum, Nordstern.
Urdingen en Ruhrort.	J. D. Keuter, Jonge Arend.

Rijnhoogte ARNHEM, 2 Nov. 3 p. 8 duim.
KEULEN, 2 » 3 vt 10 »

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 2 November.

Tarwe bij kleinigheden als voren: 133 ℔ j. wb. Poolsche *f* 380; 134 ℔ n. dito *f* 363; 128 ℔ j. dito *f* 355; 121 ℔ j. Vriessche *f* 323.

Rogge [illegible] lager met weinig handel: 118, 119 ℔ Petersb. *f* 168, 170; 117 ℔ dito *f* 165, 166; 122 ℔ Belg. *f* 205; 122 ℔ dito *f* 200 partij; 120 ℔ Galati *f* 170; 121 ℔ Pruissische *f* 195 aan de Zn.

Garst iets lager: 109 ℔ Pommer *f* 188.

Boekweit slap: 119, 120, 121 ℔ Amersf. *f* 242, 245, 248; 119 ℔ Holst. *f* 230. 118 ℔ Gordijker *f* 230.

Lijnzaad flaauw: Besch. 99 ℔ Arch. *f* 9½, ⅜. *Raapolie* op 6/w. *f* 40¼; Vliegend *f* 39; 1°. Mei ek. *f* 40½; Nov. *f* 39½, ¼, Dec. *f* 39¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 40¾; Vliegend *f* 39½; 1°, Nov. ek. *f* 39, 8½; *Hennpeolie* op 6/w. *f* 47¼; Vliegend 46.

ROTTERDAM, 2 Nov. Tarwe. Zeeuwsche, Vlaams. en Overm 1856 *f* 273, 296; Zeeuwsche, Vlaams. en Overm 1857 *f* 303, 315; Middelsoort dito *f* 273, 300. Blaauwe dito *f* 243, 266; Zomer dito *f* 258, 264 — 166/2 ℔ nieuwe Hoogl. Kleefsche *f* 340. — Rogge. Jarige Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 183, 186: Nieuwe dito *f* 198, 210, jarige Noord-Brabandsche *f* 177, 183; Nieuwe dito *f* 183, 192. — 153/2 ℔ nieuwe Belgische *f* 206; 147/2 ℔ jarige dito *f* 195; 145/2 ℔ Archangel *f* 190; 142/2 ℔ Petersburger *f* 870. — In publieke Veiling: 165 Last min en meer beschadigde Archang. *f* 141 a 170; 23 Last geringe Koningsbergen op 146/2 ℔ *f* 162 a 163. — Gerst. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter *f* 192, 198; dito en dito Zomer *f* 183, 198. — Haver. Zeeuws. en Polder Korte *f* 153, 159; dito Voeder *f* 123, 129; Ligte dito *f* 108, 117. — Boekweit. Noord-Brabandsche op 140/2 ℔ *f* 232, 237, 240. — Boonen. Zeeuwsche Paardeboonen *f* 219, *f* 222; Duiveboonen *f* 240, 249; Walchersche Witte *f* 383, *f* 390, Zeeuwsche dito *f* 368, 375, Walchersche Bruine *f* 283, *f* 303, Zeeuwsche dito *f* 268, 280. — Erwten. Walchersche Blaauwe *f* 258, 266, Zeeuwsche dito *f* 243, 258, dito dito groote *f* 266, 280, dito Graauwe *f* 288, 311, Geldersche dito *f* 378, 435 — Koolzaad. Mooi Zeeuwsch zakgoed 68½ £. — Inlandsch Zaai-Lijnzaad. 1ste kwal. 84 a 88, 2de kwal. 75 a 82 Stuivers p. Dordsch Achtendeel. — Hennepzaad, weinig meer aangeboden, doch tot *f* 245 te koop. — Kanariezaad 25 Cents lager. Goede kwaliteit *f* 15¾, 15½. — Bruin Mosterdzaad *f* 22, 23, Geel dito *f* —, — per Mud. — Raapkoeken *f* 88, 90, Lijnkoeken, Zachte *f* 130 a 140, Harde *f* 112 a 115 per 1040 St.

Na de Beurs nog opgegeven: Rogge. 141/2 ℔ Koersche *f* 200, 202; 141/2 ℔ Archangel *f* 190, 192. — Gerst. 121/2 ℔ Liebau *f* 215.

SCHIEDAM, 2 Nov. Rogge verkocht: 144/2 ℔ Archangel *f* 190 kt., *f* 192 6/w, 141/2 ℔ Koersche *f* 200 kt., *f* 202 6/w. — Moutwijn *f* 18.; Jenever *f* 23.50; Amst. Proef *f* 24,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 1.— per ketel.

Advertentiën.

(3818) Heden overleed na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden, de Wel-Eerwaarde Pater MATHIAS WOLFF, in leven R. K. P. en Pastoor dezer Gemeente, in den ouderdom van 78 jaren en 8 maanden.

CULEMBORG, den 31 October 1857.

(3817) Gesterkt door de H. Sacramenten der stervenden, overleed heden avond ten 8½ ure, mijne beminde Echtgenoote APOLLONIA ANNA TERWISSCHA VAN SCHELTINGA, in den ouderdom van 28 jaren en 3 dagen, mij nalatende uit een genoegelijken Echt van 6½ jaar één lieveling, te jong, om het zwaar verlies te beseffen.

J. SPITZEN, Jz.

STEENWIJKERWOLD, den 30 October 1857.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

CHAMPAGNE IMPÉRIAL,

of vin Rouge Brevetè

VAN

CICILE LARBRE

te Reims,

Propriétaire du Clos de l'Abbaye de St. Bale.

Deze heerlijke wijn is te bekomen bij J. W. LAANE Jz., Wijnhandelaar te Steenbergen, Provincie Noord-Braband.

(3772)

(3808) De Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN te Leyden, zal op Maandag 9 November en volgende dagen verkoopen:

Een fraaije verzameling **BOEKEN**, betreffende Godgeleerdheid, Regts- en Staatswetenschappen, Geneeskunde. De godgeleerde boeken nagelaten door wijlen den Wel-Eerw. Heer G. [illegible], R. C. Pr. en Pastoor te Waspik [illegible].

De Catalogus is mits *franco* aanvrage gratis verkrijgbaar.

(3821) J. VAN RAVEN, W. M. G. HEUKENSFELDT en verdere Makelaars, bij het Billet vermeld, zullen op *Dingsdag den 10den November 1857* en volgende dagen in het Lokaal voor *Publieke Verkoopingen* door Notarissen, op den

Singel bij de Gasthuismolensteeg,

ten overstaan van den Notaris J. MULDER verkoopen een allezins welgeconserveerden

INBOEDEL,

waarbij voorkomt die van wijlen Mejufvrouw J. M. NAVELLE, Weduwe van J. BEERLING; voorts: **Vuurhaarden** en **Kagchels**, Koffijhuis-, Tabakskoopers en andere Winkel- en Pakhuisgoederen; een aanzienlijke partij gemaakt **Bontwerk**, alsmede eene partij **Hulden** en **Lederwerk**, gemaakte Laarzen, Schoenen, Pantoffels, enz.

Wijders 4 kapitale **Huisorgels**, mechaniek Speelwerk, spelende Klokken, vele Piano's, Draaiorgels enz. afkomstig uit het Magazijn van den Heer H. VAN GELDER. Mitsgaders een partij **Goud- en Zilversmids Gereedschappen**, nagelaten door wijlen den Heer W. URIOT. En eindelijk eene collectie welgeconditioneerde **Boeken**, meerendeels betreffende *Godgeleerdheid* en nagelaten door Wijlen den Wel-Eerw. Heer H. B. MENSING, in leven R. K. Priester en laatstelijk Missionaris te Curaçao.

Alles breeder in Catalogus en afzonderlijke Notitie der Boeken omschreven en daags te voren voor een ieder te zien.

Het November-Nommer van:

DE TOESCHOUWER

ziet heden het licht. Daarin is opgenomen een REDEVOERING van KARDINAAL WISEMAN, onlangs te Manchester uitgesproken, naar aanleiding van de muiterij der Sepoys in Britsch Indië, en door Z. Em. uitgegeven onder den titel van:

ENGELANDS RENTMEESTERSCHAP.

Verder bevat dit Nommer:

DE VEERPONT, door REINOUD.

KAARTEN, door HENRY VAN MEERBEKE, en eenige hoofdstukken van het verhaal: *De Bouwvallen van mijn Klooster.*

AMSTERDAM, 1 Nov. 1857. C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.